

Tantárgy neve: Világ népei IV. Óceánia és Ausztrália People of the world IV.: Oceania and Australia	Tantárgy Neptun kódja: BTMKN104 Tantárgyfelelős intézet: KVAI Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Ilyés Zoltán egyetemi docens	
Javasolt félév: MA 3. szemeszter, őszi	Előfeltétel: Nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: A szigorlat része
Kreditpont: 0	Tagozat: Nappali
<p>Tantárgy feladata és célja:</p> <p>Az előadássorozat elején Ausztrália és Óceánia természeti adottságait, kulturális térfelosztását, nyelveit és vallásait, valamint gyarmatosítás-történetét mutatjuk be. Ausztrália jellemzésénél az ausztráliai bennszülöttek az antropológiatörténeti kánon szempontjából is szignifikáns adottságait vesszük számba: rokonsági rendszerek, gyűjtögető életmód, totemizmus, törzsi művészet. Emellett értékeljük a 19-20. századi akkulturációs hatásokat, vizsgáljuk a bennszülöttek a modern ausztrál társadalomban elfoglalt helyét és általában a kortárs migrációs folyamatok nyomán jelentkező integrációs utakat. Míg Polinézia kultúrája a zártság és a kulturális egyöntetűség jeleit mutatja, addig Melanézia és Mikronézia több kulturális, nyelvi hatás interferenciájában helyezkedik el, Új-Guinea pedig nyelvi, társadalomszerkezeti értelemben rendkívüli heterogenitást mutat. Polinézia a Föld leghosszabb és legnagyobb területet átfogó történeti migrációja eredményeként jött létre: példáján a család- és társadalomszerkezet és a vallás összefüggésrendszerét, valamint a modernizáció akkulturációs hatásait mutatjuk be. Ausztráliára és Óceániára úgy is tekintünk, mint a globalizálódó tér egy sajátos alrendszerére, amely Amerika és Kelet-Ázsia kompetitív szorításában a regionális hatalom Ausztrália érdekszférájaként bontakozik ki.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A térség természeti adottságainak és kulturális tagoltságának általános bemutatása 2. Ausztrália és Óceánia benépesülése, őstörténete, nyelvei 3. Az ausztráliai bennszülött kultúra általános vonásai, kutatástörténete 4. Az ausztráliai bennszülöttek rokonsági rendszerei 5. Az ausztráliai bennszülöttek totemizmusa 6. Az ausztráliai bennszülöttek tárgyi kultúrája, díszítőművészete 7. Az ausztrál őslakosság társadalmi konfliktusai, kirekesztettsége 8. Új-Guinea törzsi társadalmainak általános bemutatása, a kultúra regionális különbségei 9. Egy kiválasztott új-guineai törzs életmódjának bemutatása 10. Polinézia őslakosságának életmódja, társadalomszerkezete 11. A polinéziai vallás 12. A hagyományos kultúra átalakulása, akkulturációs folyamatok Polinéziában 13. Melanézia 14. Mikronézia 	
Félévközi számonkérés módja:	
Értékelése:	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>Bodrogi Tibor 1965: Ausztrália népei. Óceánia népei. In Ortutay Gyula szerk.: A világ népei. A kultúra világa. Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó 862-901.</p> <p>Adolphus Peter Elkin 1986: Ausztrália őslakói. Budapest: Gondolat</p> <p>Bronislaw Malinowski 1972: Baloma. Válogatott írások. Budapest: Gondolat</p> <p>Róheim Géza 1932: A csurunga népe. Budapest: Leblang Könyvkiadóvállalat</p> <p>Rockenbauer Zoltán 1994: Ta'arua. Tahiti mitológia. Budapest: Századvég</p>	

Margaret Mead 2003: Férfi és nő: a két nem viszonya a változó világban. Budapest: Osiris

Ajánlott irodalom:

Bodrogi Tibor szerk. 1981: Törzsi művészet. I. Budapest: Corvina

Ann Chowning 1973: An introduction to the peoples and cultures of Melanesia. Menlo Park

Egedy Gergely 2000: Ausztrália története. Budapest: Aula

Raymond Firth 1967: Tikopia ritual and belief. Boston: Beacon Press

Jesse D. Jennings szerk. 1979: The prehistory of Polynesia. Cambridge: Mass

Douglas L. Oliver 1989: Oceania. The native cultures of Australia and the Pacific Islands.
Honolulu

Vászolyi Erik 2003: Ausztrália bennszülött nyelvei. Budapest: L'Harmattan

Clara B. Wilpert 1987: Südsee. Inseln, Völker und Kulturen. Hamburg

Tantárgy neve: Kognitív antropológia Cognitive anthropology	Tantárgy Neptun kódja: BTMKN109 Tantárgyfelelős intézet: KVAI Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Biczó Gábor egyetemi docens	
Javasolt félév: MA 3. szemeszter, őszi	Előfeltétel: Nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: A szigorlat része
Kreditpont: 0	Tagozat: Nappali
<p>Tantárgy feladata és célja:</p> <p>A kognitív antropológiai az emberi gondolkodás szociokulturális meghatározottságával foglalkozik, vagyis azt kutatja, hogy a különféle szervezett társadalmakban milyen fogalmi tudás segítségével határozzák meg a társadalmi és természeti valóságot. (Ide tartozik nem csak a fizikai jelenségek pl. a vadon termő növények kognitív organizációja, hanem az absztrakt fogalmak pl. a társadalmi igazság elvont fogalmának meghatározása is). Összefoglaló értelemben tehát a kognitív antropológiai célja az emberi megértő-tevékenység vizsgálata. A kurzus szervesen ráépül a Kulturális antropológia története című tárgyra, továbbá kapcsolódik a Strukturális antropológia és strukturális antropológia, a Strukturális módszer az antropológiában és a Kvalitatív módszerek az antropológiában tárgyakhoz.</p> <p>Az előadás részletesen tárgyalja a kognitív antropológiai tudásterület kiválási folyamatát, azaz átfogó képet kíván adni a diszciplína esztörténeti előzményeiről (evolucionizmus, strukturális nyelvészet, kognitív pszichológia), továbbá betekintést kíván nyújtani az 1960-as évektől kialakuló kognitív antropológiai kutatások tudománytörténetét meghatározó paradigmikus elképzelésekbe (etnográfiai szemantika, ethnoscience, folk modells, etnometodológia.) A tantárgy tematikájának szerves részét képezik azoknak az antropológiai megismerő tevékenység során alkalmazott kognitív antropológiai kutatás-módszertani technikáknak és módszereknek a bemutatása, amelyek a lokális társadalmak émikus tudásformái, racionális megértő gyakorlatai feltárásának meghatározó eszközei lehetnek.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <p>1-3. A kognitív tudomány fogalma, tárgya, elméleti-filozófiai kerete (Haugeland és Fodor)</p> <p>4-6. Kognitív irányzatok a kultúrakutatásban: ethnoscienc, etnoszemiotika, kognitív antropológia</p> <p>7-9. Kognitív tárgyterületek az antropológiai kutatásban: a társadalmi- és élettörténeti emlékezet vizsgálata</p> <p>10-12. Kognitív antropológiai módszerek és technikák (mentális térképezés, diskurzusanalízis)</p> <p>13-14. Kognitív antropológiai módszerek és technikák (narratív biográfiai elemzés, képi narratívák elemzése)</p>	
Félévközi számonkérés módja:	
Értékelése:	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>Adam Clark 1996: A megismerés építőkövei. Budapest: Osiris</p> <p>Roy G. D'Andrade 1995: The Development of Cognitive Anthropology. Cambridge: Cambridge University Press</p> <p>Michael W. Eysenck – Mark T. Keane 1997: Kognitív pszichológia. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó</p> <p>Forrai Gábor szerk. 1996: Kognitív tudomány. Szöveggyűjtemény. Miskolc: Miskolci Egyetemi Kiadó</p> <p>Pléh Csaba szerk. 1996: Kognitív tudomány. Budapest: Osiris – Láthatatlan Kollégium.</p> <p>Pléh Csaba – Győri Miklós szerk. 1998: A kognitív szemlélet és a nyelv kutatása, Budapest:</p>	

Pólya

Norbert Ross 2004: Culture and Cognition: Implications for Theory and Method. Thousand
Oaks: Sage

Ajánlott irodalom:

Tantárgy neve: Gazdasági antropológia Economic anthropology	Tantárgy Neptun kódja: BTMKN107 Tantárgyfelelős intézet: KVAI Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Molnár Ágnes egyetemi adjunktus	
Javasolt félév: MA 3. szemeszter, őszi	Előfeltétel: Nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: A szigorlat része
Kreditpont: 0	Tagozat: Nappali
<p>Tantárgy feladata és célja:</p> <p>A kurzus során a hallgatók megismerkedhetnek a gazdaságmentropológia kialakulásának, fejlődésének állomásaival, legalapvetőbb kérdésfelvetéseivel, és két legfontosabb, egymással szembenálló irányzatával. A gazdaságmentropológia kezdetektől szoros kapcsolatot tart fenn a közgazdaságtannal, részben átvette annak fogalomkészletét és igyekszik megválaszolni legfontosabb elméleti kérdéseit. Amiben elkülönül a társdiszciplínától, az elsősorban a vizsgálat tárgya: olyan társadalmak gazdasági alrendszerét kutatja, melyek nem-kapitalista gazdasági berendezkedéssel bírnak, illetve – ha van is kapcsolatuk a piacgazdasággal – elsősorban nem annak logikája szerint működnek. A zsákmányoló hordáktól a törzsi földműveseken és állattenyésztőkön át az archaikus és prekapitalista társadalomalakulatokig holisztikus módon, valamennyi (rokonsági, vallási-ideológiai, politikai) intézménnyel összefüggésben vizsgálja az egyes társadalmak gazdasági alrendszerét. Ugyanígy a modern társadalmakon belül is elemzi a gazdasági jelenségek nem-gazdasági jellegű mozgatórugóit, valamint a nem kifejezetten a piacgazdaság szférájába tartozó jelenségek gazdasági aspektusait.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1-3. A gazdaságmentropológia kutatástörténete, irányzatai (formalista és szubsztantivista, neomarxista) viszonya a közgazdaságtanhoz, beilleszkedése a társadalomtudományok rendszerébe. A gazdaságmentropológia tárgya, a gazdaság fogalma, a legfontosabb elméleti megfontolásai és problémái. 4. Termelés: A termelés indítékai és célja. A termelési mód Marx-i elmélete. A termelési módok történeti formái és azok változásai (K. Marx, E. Wolf és M. Sahlins kategóriái). 5. Termelés: Termelőerők és termelési viszonyok Marx elmélete szerint. 6. A termelőerők (termelőeszközök és a termelésben résztvevő ember). A klasszikus közgazdaságtan termelési tényezői (tőke, munka, nyersanyag, technológia, vállalkozók) illetve Godelier termelési faktorai (erőforrás, szerszám v. eszköz, ember), s ezek viszonyulása a Marx-i termelőeszközökhöz. 7. Termelés: A munka. A társadalmi munka meghatározása. Munka-érték elmélet. A társadalmi munkamegosztás és a munkaszervezetek. A termelési egység fogalma. A munkamegosztás és a munkaszervezetek redisztributív rendszereinek funkciói. A természeti erőforrások kiaknázásának különböző formái (létfenntartási módok). A termelési viszonyok rendszere: a társadalmi-gazdasági és technikai-gazdasági relációk. 8-9. Elosztás. Az elosztás struktúrái I: A termelési tényezők (termelőerők) kisajátításának és használatának szabályai. A termelőeszközök tulajdonformái. Földtulajdon és -birtoklás (közösségi és magán), földhasználat és az ingóságok tulajdona. Járadékformák és fizetségek a kapitalizmust megelőző gazdasági formációkban. A javak átörökítésének rendszerei. 10. Elosztás. Az elosztás struktúrái II. Javak és szolgáltatások forgalma. A gazdasági egységek kapcsolatai. A gazdaság integrációs formái (Polányi), avagy a javak és szolgáltatások forgalmának formái (Dalton): Reciprocitás, redisztribúció, csere. A reciprocitás formái (Sahlins rendszere). 	

11.	Elosztás. A csere formái és szinterei. Közösségek közötti csere. A megtakarítás, a hitelezés és a pénz kezdetleges formái („primitív pénz”), a vagyon fogalma. Csereszférák, értékrezsimék. A piac.
12.	Fogyasztás: A fogyasztás struktúrái, fő irányai, a többlettermék, „terméktöbblet”, „felesleg” elméleti kérdése és felhasználása. (ld. Godelier). A fogyasztás mint státuszjelző.
13.	Komplex társadalmak nem-piaci jellegű szféráinak működése, kapcsolatuk a piaccal. Árutermelés a nem árutermelő gazdaságokban. Árutermelés és parasztgazdaság: a családi kisüzemek működési logikája (Csajanov elmélete). A kapitalista társadalmak piacait szabályozó, nem-piaci jellegű mechanizmusok.
14.	Összefoglalás.

Félévközi számonkérés módja:

Értékelése:

Kötelező irodalom:

- Bodrogi Tibor 1997: Gazdasági élet, gazdasági viszonyok. In uő: Mesterségek, társadalmak születése. Budapest: Fekete Sas Kiadó, 203-237.
- Ecsedy Csaba 1976: Földtulajdon és államszervezet Fekete-Afrikában. In Tőkei Ferenc szerk.: Östársadalom és ázsiai termelési mód. Budapest: Magvető. 233-342.
- Friedrich Engels 1970: A család, a magántulajdon és az állam eredete. Budapest, „Barbárság és civilizáció” c. fejezet
- T.H. Eriksen 2006: Csere és Termelés és technológia c. fejezetek In uő: Kis helyek – nagy témák. Bevezetés a szociálanropológiába. Budapest: Gondolat, 225-263.
- Everett L. Frost – E. Adamson Hoebel é.n._ Gazdasági szerveződés. In: uők: Kulturális és társadalmi antropológia. kéziratos fordítás
- Maurice Godelier 1981: A gazdasági antropológia tárgya és módszerei. Documentatio Ethnographica 8: 9-99.
- Hollós Marida 1993: Gazdasági rendszerek. In uő: Kulturális és társadalmi antropológia. 202-221.
- Rüdiger Korff 1990: Informális szektor vagy piacgazdaság. In Gyekiczky T szerk.: Munka, technika, társadalom. Budapest, 315-46.
- Laki László 1997: A magyar fejlődés sajátosságának néhány vonása (avagy a polgárosodásból kimaradó társadalmi csoportok). *Szociológiai Szemle* (3): 67-91.
- Lugosi Győző 1983? Az uralmi viszonyok keletkezéséről. *Világosság* 24 (2): 165- 174.
- Bronislaw Malinowski 1972: Baloma. Budapest: Gondolat, 7-109, 123-125.
- Karl Marx 1972: A politikai gazdaságtan bírálatainak alapvonalai. Budapest: MEM 46(1): 355-391.
- Marcel Mauss 2000: Tanulmány az ajándékról. In uő: Szociológia és antropológia. Budapest: Osiris. 95-338.
- Hans Medick 1994: A protoindusztriális családi gazdaság. In Kövér György szerk.: Magyarország társadalomtörténete. II., Budapest.
- Molnár Mária 2000: Társadalmi tagozódás. In Paládi Kovács Attila főszerk: Magyar néprajz VIII. Társadalom. Budapest: Akadémiai, 484-531
- Lewis Henry Morgan 1961: Az ősi társadalom. Budapest: Gondolat, 409-427.
- Polányi Károly 1972: Dahomey és a rabszolgakereskedelelem. Budapest: 85-155, 231-253.
— 1976 Archaikus társadalom és a gazdasági szemlélet. Budapest: 147-173, 372-399.
— 1984 Kereskedelem, piacok és pénz az ókori Görögországban. Budapest: 45-66.
- Sárkány Mihály 1970: Gazdasági antropológiai irányzatok. Népi kultúra – népi társadalom, 347-355.
— 1983: Termelési eszközök tulajdona a fekete-afrikai pásztortársadalmakban. In Tőkei

Ferenc szerk.: Nomád társadalmak és államalakulatok. Budapest: Akadémiai, 167-187.

– 1998 A közösségek közötti csere. Budapest: MTA NKI.

– 2000 Parasztság és termelési viszonyok. In uő: Kalandozások a 20. századi kulturális antropológiában. Budapest: , L'Harmattan, 73-88.

– 2001: Kávé és földtulajdon a kikujuknál. In Hála József – Szarvas Zsuzsa – Szilágyi Miklós szerk.: Számadó. Tanulmányok Paládi-Kovács Attila tiszteletére. Budapest, 171–177.

Jurij V. Szemjonov 1982: A gazdasági antropológia elméleti problémái. In Tálasi István szerk.: Néprajzi Szöveggyűjtemény 1. Budapest, 251-295.

E. R. Service – M. D. Sahlins – E. R. Wolf 1973: Vadászok, törzsek, parasztok. Budapest: Kossuth, 17-34., 252-283., 342-390.

Somló Bódog 1977: A gazdaság őskorából. In Zsigmond Gábor szerk.: Az ősi társadalom magyar kutatói. Budapest: Gondolat, 381-409.

Tőkei Ferenc 1965: Az ázsiai termelési mód kérdéséhez. Budapest

Eric R. Wolf 1995: Európa és a történelem nélküli népek. Budapest: Akadémiai – Osiris-Századvég, 89-119., 387-418.

Ajánlott irodalom:

Tantárgy neve: Politikai antropológia Political anthropology	Tantárgy Neptun kódja: BTMKN113 Tantárgyfelelős intézet: KVAI Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Molnár Ágnes egyetemi adjunktus	
Javasolt félév: MA 3. szemeszter, őszi	Előfeltétel: Nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: A szigorlat része
Kreditpont: 0	Tagozat: Nappali
Tantárgy feladata és célja: A kurzus célja megismertetni a hallgatókat a politikai antropológia elméleteivel. A kurzus során végigtekintjük a különböző társadalmak sztratifikációs rendszereit, politikai berendezkedését, foglalkozva olyan gazdasági, kulturális kérdésekkel is, melyek a politikum világával összefüggenek	
Tantárgy tematikus leírása: <ol style="list-style-type: none"> 1. A politikai antropológia kialakulása, helye a klasszikus kulturális antropológiában 2. A politikai antropológia elméletei I. 3. A politikai antropológia elméletei II. 4. Központ nélküli politikai rendszerek 5. Hordatársadalmak 6. A szegmentáris törzs 7. Big Man rendszerek 8. Centralizált politikai rendszerek 9. Klánok 10. Korai államok 11. Modern államok I. 12. Modern államok II. 13. Kisebbségpolitika 14. Társadalmi mozgalmak 	
Félévközi számonkérés módja: A félév során zárthelyi dolgozatra kerül sor, ennek eredményei alapján szerezik a hallgató aláírást	
Értékelése:	
Kötelező irodalom: A. Gergely András szerk. 2002: Kulturális antropológia, Budapest: Fővárosi Pedagógiai Intézet A. Gergely András 2006: A komplex kultúrakutatástól a politikai antropológiáig, Budapest: MTA - Politikai Tudományok Intézete Jeffrey C. Alexander – Bernhard Giesen – Jason L. Mast szerk. 2006: Social Performance: Symbolic Action, Cultural Pragmatics, and Ritual, Cambridge, etc.: Cambridge University Press. Thomas Hylland Eriksen 2004: What is Anthropology?, London - Ann Arbor, MI: Pluto Conrad Philip Kottak 1994. Anthropology: The Exploration of Human Diversity. New York, etc: McGraw-Hil, Inc. Ted Lewellen 1992(2): Political Anthropology: An Introduction, Westport, Connecticut – London: Bergin & Garvey Zentai Violetta szerk. 1997: Politikai antropológia. Budapest: Osiris Kiadó – Láthatatlan Kollégium	
Ajánlott irodalom:	

Tim Ingold szerk. 1996: Key Debates in Anthropology, London - New York: Routledge.
Abraham Rosman – Paula G. Rubel – Maxine Weisgrau 2009(9): The Tapestry of Culture:
An Introduction to Cultural Anthropology. Lanham - Boulder - New York -
Toronto - Oxford: Altamira Press.

Tantárgy neve: Történeti antropológia Historical anthropology	Tantárgy Neptun kódja: BTMKN112 Tantárgyfelelős intézet: KVAI Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Kotics József egyetemi docens	
Javasolt félév: MA 3. szemeszter, őszi	Előfeltétel: Nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: A szigorlat része
Kreditpont: 0	Tagozat: Nappali
<p>Tantárgy feladata és célja:</p> <p>Az európai modern társadalomtudományi kutatások egyik fiatal ága a történeti antropológia. A tudományok közötti merev határok túllépésével a mindennapi élet vizsgálatát a szinkron és diakron szemlélet együttes alkalmazásával kísérli meg feltárni. Az egykor élt társadalmak mindennapi életvitelének és gondolkodásmódjának rekonstruálása során a hagyományos eseménytörténeti megközelítéssel szemben a történeti kutatásokban egyre nagyobb teret nyert a társadalomtörténeti szemlélet érvényesítése. A meghatározó nagy struktúrák és az ezek által érintett egyes cselekvő emberek tapasztalata, értelmezése, viselkedése közötti sokszálú kapcsolatoknak és áttételeknek a feltárása közelítette egymáshoz a társadalomtörténeti és kulturális antropológiai vizsgálatokat. Az időben távoli társadalmak másságának, kulturális logikájának megragadása során a történész hasonló feladatot végez, mint az az antropológus, aki a recens társadalmak tagjainak viselkedését és saját kultúrájukról alkotott öninterpretálást kísérli meg értelmezni, melynek során az adott kultúra mélyebben fekvő, rendszerszerű összefüggéseit tárja fel. A kurzus során a történeti antropológiai kutatások tudománytörténeti összefüggéseit, elméleti-módszertani alapjait és fontosabb kutatási irányzatait vesszük számba.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A történeti antropológia tárgya, kialakulása. 2. A történeti antropológia elméleti-módszertani alapjai, irányzatai. 3. A középkor népi nevetéskultúrája. Bahtyin. 4. A civilizáció folyamata. Norbert Elias civilizációelmélete. 5. Boszorkányüldözések Európában. 6. Boszorkányüldözések Magyarországon. 7. A kivégzés, mint színjáték. 8. Történeti demográfia. 9. A családrekonstitúciós módszer és eredményei. 10. Az egyke a magyar parasztságnál. 11. Egy rozsnjóí csendháborítási per elemzése. 12. Az öregekről való gondoskodás rendszere. 13. Nők a paraszti társadalomban 14. A tiszazugi arzénos gyilkosságok történeti-antropológiai elemzése. 	
Félévközi számonkérés módja:	
Értékelése:	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>Apor Péter 2003: Történeti antropológia. In Bódy Zsombor – Ö. Kovács József szerk.: Bevezetés a társadalomtörténetbe. Budapest: Osiris, 443-466.</p> <p>Brian Keith Axel szerk. 2002: From the Margins: Historical Anthropology and Its Futures. Durham: Duke University Press Books 1-47, 66-95.</p> <p>Klaniczay Gábor 1990: A civilizáció peremén. Budapest 88-115, 261-298.</p> <p>Kotics József 2001: Mások tekintetében. Miskolc. 13-27, 61-73.</p> <p>Herman Roodenburg 2013: A New Historical Anthropology? A Plea to Take a Fresh Look at Practice Theory. H-Soz-u-Kult. http://hsozkult.geschichte.hu-</p>	

berlin.de/forum/id=1826&type=diskussionen.

Szijártó M. István 2003: A mikrotörténelem. In Bódy Zsombor – Ö. Kovács József szerk.: Bevezetés a társadalomtörténetbe. Budapest: Osiris, 494-513.

Ajánlott irodalom:

Andorka Rudolf 1981: A gyermekszám alakulásának társadalmi tényezői paraszti közösségekben. *Ethnographia* (1)

Wolfgang Behringer 1990: Rossz idő, éhínség, félelem. Az európai boszorkányüldözés klíma,-társadalom és mentalitástörténeti okai. *Ethnographia* (3-4): 363-384.

Peter Burke 1992: Antropológusok és történészek. Megjegyzések egy kapcsolat történetéről. *BUKSZ* (tél): 490-497.

– 1991: Rejtőzködő kultúra. In uő: Népi kultúra a kora újkori Európában. Budapest: Századvég Kiadó-Hajnal István Kör, 85-110.

Natalie Z. Davis 1984: Antropológia és történettudomány a nyolcvanas években. *Világtörténet* (2): 17-28.

– 2001: Az erőszak rítusai. In uő: Társadalom és kultúra a kora újkori Franciaországban. Budapest: Balassi, 139-167.

Michaela Fenske 2006: Mikro, Makro, Agency – Historische Ethnografie als kulturanthropologische Praxis, in: *Zeitschrift für Volkskunde* 102, 151-177.

David Gaunt 1984: Történelem és antropológia. *Világtörténet* (2): 3-17.

Gunst Péter 1986: Tiszazug. *Valóság* (10): 89-98.

Gyáni Gábor 1992: A makro- és mikrotörténet vitája. *BUKSZ* (tél): 492-497.

Wolf Lepenies 1995: A mentalitás történetétől a mentalitás politikájáig. *BUKSZ* (nyár): 198-208.

Sebők Marcell szerk. 2000: Történeti antropológia. Budapest. Replika könyvek

Jakob Tanner 2004: Historische Anthropologie zur Einführung, Hamburg 1-39.

Tantárgy neve: Esettanulmányok az alkalmazott antropológia köréből Case studies from the field of applied anthropology	Tantárgy Neptun kódja: BTMKN507
	Tantárgyfelelős intézet: KVAI
	Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Molnár Ágnes egyetemi adjunktus	
Javasolt félév: MA 3. szemeszter, ősz. Alkalmazott antropológia szakirány	Előfeltétel: Nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: Gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Tagozat: Nappali
Tantárgy feladata és célja: A szeminárium az Alkalmazott antropológia szakterületei és irányzatai előadás ismeretanyagát elmélyítő esettanulmányok elemzésére épül. A kurzus célja, hogy a hallgatók a nemzetközi szakirodalomban közismert alkalmazott antropológiai projektek megszervezésének és lebonyolításának történetével, valamint eredményeivel az esetek szintjén ismerkedjenek meg. Többek között sor kerül olyan híres és a nem csupán az antropológiában, de az alkalmazott társadalomtudományok széles területén is nagy vihart kavart esetek elemzésére, mint Chagnon a dél-amerikai yanömamök között végzett munkája, vagy első nagyszabású program, a fox projekt bemutatása	
Tantárgy tematikus leírása:	
Félévközi számonkérés módja: Szemináriumi dolgozat bemutatása és leadása	
Értékelése:	
Kötelező irodalom: Napoleon A. Chagnon 2005: Yanömamö – A harcos nép. <i>Anthropolis</i> 2 (1–2) 35–47. Dawid W. McCurdy 2005: Antropológia használatban. <i>Anthropolis</i> 2 (1–2) 84–93. Aaron Podolefsky – Peter J. Brown 1998: <i>Applying Cultural Anthropology</i> . Mount View: Mayfield. John van Willigen 1993: <i>Applied Anthropology. An Introduction</i> . Westport: Bergin & Garvey.	
Ajánlott irodalom:	

Tantárgy neve: Alkalmazott antropológia gyakorlatok I. (Városantropológia) Applied anthropological practices I. (Urban anthropology)	Tantárgy Neptun kódja: BTMKN505
	Tantárgyfelelős intézet: KVAI
	Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Molnár Ágnes egyetemi adjunktus	
Javasolt félév: MA 3. szemeszter, őszi. Alkalmazott antropológia szakirány	Előfeltétel: Nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: Gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Tagozat: Nappali
Tantárgy feladata és célja: A félév során a hallgatók megismerkedhetnek a városantropológia elméleti, módszertani hátterével, és betekintést nyerhetnek néhány folyamatban lévő terepmunka eredményeibe. A szeminárium Észak-Magyarországi régióból veszi példáit, így elsősorban Miskolc jelenti a vizsgálat helyét. Azon belül is néhány speciális városrész: Vasgyári kolónia, az Avas, a belváros és Miskolc agglomerációs övezete. A szeminárium első felében a kiadott szakirodalommal segítve elméleti bevezetőt kapnak a diákok a városantropológiai alapfogalmakról, a témában végzett kutatásokról, különböző tudományok megközelítési módjairól, a települések történeti hagyományairól, és a magyarországi településhierarchia kialakulásáról, intézményrendszeréről. Városon belül bevezető előadásban megismerhetik a városépítészeti legfontosabb jellemzőit, a város építészetének meghatározó aspektusait. Ezután megismerkedhetnek a városantropológiai kutatások módszertanával, majd az egyes városrészekkel. A szeminárium tágabb célkitűzése, olyan praktikus tudás nyújtása, amellyel a végzett antropológia szakos bölcész városkutatásokban, valamint városrendezési, városfejlesztési, településfejlesztési koncepciók kialakításában részt vehet.	
Tantárgy tematikus leírása: <ol style="list-style-type: none"> 1. Városantropológia - elméleti bevezető. (alapfogalmak) 2. Városantropológia - elméleti bevezető. (településtörténet, településhierarchia, tipológiák) 3. Városantropológia - elméleti bevezető. (Módszerek a városantropológiában, kiemelten a mentális térképek használata, másodlagos források elemzése, szociálgeográfia. 4. Városantropológia - elméleti bevezető. (turizmus) 5. Városantropológia - elméleti bevezető. (Épített környezet, építőművészet) 6. Városantropológia - elméleti bevezető. Kultúra, civilek, oktatás, városvezetés, helyi médiák. 7. Városrészek bemutatása: a Diósgyőr-vasgyári kolónia. 8. Városrészek bemutatása: az Avas. 9. Városrészek bemutatása: a belváros. 10. Miskolc agglomerációja. 11. Hallgatói referátumok. 12. Hallgatói referátumok. 13. Zárthelyi dolgozat a kiadott szakirodalomból. 14. Összegzés, értékelés. 	
Félévközi számonkérés módja: Szemináriumon való aktív részvétel. Zárthelyi sikeres (legalább elégséges) megírása, és egy referátum írásbeli és szóbeli készítése. (Írásbeli dolgozat kritériumai: 10-20.000 karakteres, szakirodalmon, és saját kutatáson alapuló szöveg elkészítése)	

Értékelése:

Kötelező irodalom:

- A. Gergely András 1993: Urbanizált méhkas, avagy a helyi társadalom, MTA Politikai Tudományok Intézete. Budapest: Akadémiai
- Berényi István 1992: Az alkalmazott szociálgeográfia elméleti és módszertani kérdései. Budapest: Akadémiai
- Cséfalvy Zoltán 1990: Térképek a fejünkben. Budapest: Akadémiai
— 1994: A modern társadalomföldrajz kézikönyve. Budapest: IKVA
- Enyedi György 1997: Városok a közép-európai átmenetben. *Társadalmi Szemle* (8-9): 4-56.
— 1998: A sikeres város. *Ezredforduló* (3)
— 2001: Tájak, régiók, települések Magyarországon. *Ezredforduló* (4): 19-23.
- Fejős Zoltán – Niedermüller Péter: Témák és irányzatok a városok antropológiai-néprajzi kutatásában. *Valóság* (3): 48-59.
- Gyáni Gábor szerk. 1995: A modern város történeti dilemmái. Debrecen: Csokonai
- Gyáni Gábor 1990: A városi mikroterek társadalomtörténete. *Tér és Társadalom* (1): 1-13.
— 1992: Bérkaszárnya és nyomortelep. A budapesti munkáslakás múltja. Budapest: Magvető
- Horváth Sándor 2000a: A parasztság életmódváltozása Sztálinvárosban. *Mozgó Világ* (6): 30-40.
— 2000b: Falusiból városi, parasztból városiak. In Cseri Miklós – Kósa László – T. Bereczki Ibolya szerk.: *Paraszti múlt és jelen az ezredfordulón*. Szentendre: Magyar Néprajzi Társaság, 377-392.
— 2000c: Mentális térképek Sztálinvárosban. In Bódy Zsombor – Mátay Mónika – Tóth Árpád szerk.: *A mesterség iskolája. Tanulmányok Bácskai Vera 70. születésnapjára*. Budapest: Osiris, 450-478.
- Ladányi János – Szelényi Iván 1997: Szuburbanizáció és gettósodás. *Kritika* (7): 4-12.
- Michalkó Gábor 1998: Mentális térképek a turizmus kutatásban. *Tér és Társadalom* (1-2): 111-125.
- Nemes Nagy József 1998: A tér a társadalomkutatásban. Budapest: Hilscher R. Szociálpolitikai Egyesület
- Sebők Marcell szerk. 2000: Történeti antropológia. Budapest: Replika Kör
- Szijártó Zsolt 2005: Tér, kultúra, kommunikáció – kultúrakutatás a 'kulturális fordulat' után. *Tabula* (8)
- Szirmai Viktória 1988: „Csinált” városok. Budapest: Magvető
— 2004: Globalizáció és a nagyvárosi tér társadalmi szerkezete. *Szociológiai Szemle* (4): 3-24.

Ajánlott irodalom:

Tantárgy neve: Alkalmazott antropológia gyakorlatok II. (Oktatás és társadalom) Applied anthropological practices II. (Education and society)	Tantárgy Neptun kódja: BTMKN506
	Tantárgyfelelős intézet: KVAI
	Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Molnár Ágnes egyetemi adjunktus	
Javasolt félév: MA 3. szemeszter, ősz. Alkalmazott antropológia szakirány	Előfeltétel: Nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja:
Kreditpont: 2	Tagozat: Nappali
Tantárgy feladata és célja: A hallgatók a szeminárium keretében megismerkednek az oktatás pedagógiai, pszichológiai és szociológiai alapfogalmaival. Megismerkedhetnek az oktatás alapfogalmainak kulturális univerzáléival. A különböző tudományterületek ismereteinek integrálása által elsősorban a kultúra közvetlen és közvetett értékeinek projekcióját elemezhetik. A szeminárium keretében az oktatás területén megfigyelhetik és áttekinthetik az enkulturáció folyamatát. Az oktatás területén összehasonlítást tehetnek a különböző kultúrák ismeretátadási folyamatait figyelembe véve. A témát áttekintve megfogalmazásra kerül az antropológiai szerepvállalás lehetősége.	
Tantárgy tematikus leírása: <ol style="list-style-type: none"> 1. Az oktatás rendszerszemléletű megközelítése 2. Az oktatással kapcsolatos társadalmi elvárások 3. Az egész életen át tartó tanulás folyamata és kulturális meghatározottsága 4. A tanulás-tanítás folyamatának modellezése 5. Az oktatás intézményi felépítettsége 6. A sajátos nevelési igény megjelenése az oktatásban 7. A tehetséges tanulók társadalmi támogatása 8. A gyermekvédelmi jelzőrendszer társadalmi elvárásai 9. A tanulói jogok 10. A BTM-es tanulók az oktatásban 11. A társadalmi kisebbséghez tartozó gyermekek/tanulók az oktatásban 12. A mediáció lehetősége az oktatásban jelentkező konfliktus megoldására 13. A társadalmi nemek és az oktatás 14. Az agresszió, a deviancia leképeződése az oktatásban. 	
Félévközi számonkérés módja: A szemináriumi dolgozatot a hallgató a fenti tematikából szabadon választhatja. A szemináriumi dolgozatnak tartalmaznia kell a választott téma elméleti áttekintését és gyakorlati megfigyelését. A dolgozatot a szorgalmi időszak utolsó előtti hetében kell legkésőbb benyújtani.	
Értékelése:	
Kötelező irodalom: Szilágyi Gyula 2004: Megbukott az iskola? Budapest: Osiris Kézdi Balázs szerk. 2003: Iskolai mentálhigiéné. Pécs: Pro Pannónia Kiadói Alapítvány Bánfalvy Csaba szerk. 2008: Integrációs cunami. Tanulmányok a fogyatékos emberek iskolai és társadalmi integrációjáról. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó	
Ajánlott irodalom: Gyarmati Éva 2006: A tehetség. Fogalma, összetevői, típusai és azonosítása. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó Rácz József 2001: Szabálykövet(él)ők és bajkeverők. Devianciák. Bevezetés a devianciák	

szociológiájába. Budapest: Új Mandátum

Tantárgy neve: Szakszövegolvasás II. Reading seminar II.	Tantárgy Neptun kódja: BTMKN514
	Tantárgyfelelős intézet: KVAI
	Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Bán András egyetemi docens	
Javasolt félév: MA 3. szemeszter, őszi. Alkalmazott antropológia szakirány	Előfeltétel: Nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: Gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Tagozat: Nappali
<p>Tantárgy feladata és célja:</p> <p>A szakszövegolvasó szeminárium keretében olyan, elsősorban angol, alkalmanként német, orosz vagy francia nyelvű kulturális antropológiai művek fordítására, nyelvi és tartalmi elemzésére kerül sor, melyek az adott nyelven megismertetik a hallgatót a szakterület szakmai nyelvi terminológiájával, ezen keresztül érvelés- és gondolkodásmódjával. A szövegek egyúttal úgy kerülnek kiválasztásra, hogy lényegi hozzájárulással szolgáljanak egy-egy szaktárgy tananyagához. A szeminárium célja az, hogy a hallgatókat főkészítse a kulturális antropológia többnyire idegen nyelven hozzáférhető szövegeinek önálló értelmezésére. Az elkészült fordítások értékelése során a fordítástechnikai konzultáción túl megfontolásra kerül a nyelvben megjelenő tapasztalat és a fordítás mint kulturális praxis problémája.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
Félévközi számonkérés módja:	
Folyamatos fordítómunka a szemináriumok során, az elkészült fordítás bemutatása és leadása	
Értékelése:	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>Bohannon, Laura 2005: Shakespeare a bozótban, <i>Anthropolis</i> 2 (2): 48–55. Dobos István szerk. 2001: Olvasáselméletek. Debrecen: KLTE. N. Kovács Tímea szerk. 1999: Kulturális antropológia és irodalomtudomány, <i>Helikon</i> 65 (4) [tematikus szám] — 2004: A fordítás mint kulturális praxis, Pécs: Jelenkor Thomka Beáta szerk. 1998: Narratívák 2. Történet és fikció, Budapest: Kijárat — 1999: Narratívák 3. A kultúra narratívái, Budapest: Kijárat</p>	
Ajánlott irodalom:	

Tantárgy neve: Terep és írás II. Fieldwork and writing II.	Tantárgy Neptun kódja: BTMKN519 Tantárgyfelelős intézet: KVAI Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Molnár Ágnes egyetemi adjunktus	
Javasolt félév: MA 3. szemeszter, ősz. Alkalmazott antropológia szakirány	Előfeltétel: Nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: Gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Tagozat: Nappali
<p>Tantárgy feladata és célja:</p> <p>A szeminárium keretében a hallgatók megismerkednek az értekező típusú társadalomtudományi szakszöveg elméletének alapkérdéseivel, valamint kisebb részművek írásbeli kidolgozásán keresztül gyakorolják a hatékony írásstratégia alkalmazását. A társadalomtudományi írás elmélete az elsősorban empirikus, primer kutatásokat folytató antropológus számára kiemelkedően fontos ismeretforrás. A saját kutatás eredményeinek bemutatásához szükséges strukturált szöveg megalkotása, a folyamat, amely az empirikus adattól a magas színvonalú szakszövegig vezet, feltételezi a társadalomtudományi gyakorlatban bevett írás és szövegalkotási technikák ismeretét. Az értekező típusú társadalomtudományi szakszöveg szerkezeti felépítését követő szeminárium keretében a főbb szövegalkotó egységek megismerésére, illetve a szöveg minőségét általánosan befolyásoló problémák vizsgálatára (szövegkonzisztencia, koherencia, didaktika) és a társadalomtudományi szövegekben gyakran elkövetett hibatípusok ismertetése (redundancia, inadekvát frazeológia, inkonzisztencia) helyezük a hangsúlyt</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bibliográfia, kiadványtípusok, hivatkozási formák 2. Szövegfajták, szövegváltozatok (elbeszélő, leíró, érvelő szöveg) 3. Az értekező típusú szakszöveg-alkotás műfaji, formai, tartalmi kritériuma 4. A társadalomtudományos szövegfajták (esszé, tanulmány, kritikai recenzió, könyvismertetés) 5. A társadalomtudományos szakterminológiája 6-14. Hallgatói dolgozatok megbeszélése 	
<p>Félévközi számonkérés módja:</p> <p>Az aláírás és a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele: a kurzus végére a csoport résztvevői, egy adott témában (társadalmi, interkulturális konfliktus) olyan értekező típusú társadalomtudományi szöveget alkotnak, amely megfelel a tudományos szöveg stilisztikai, grammatikai előírásainak és egyben a szakterület terminológiai elvárásainak is.</p>	
<p>Értékelése:</p> <p>Kötelező irodalom:</p> <p>Howard S. Becker 1986: Writing for Social Scientists. Chicago-London: The University of Chicago Press</p> <p>Lee Cuba 1994: How to Write About Social Sciences. London. Harper Collins Publishers</p> <p>Umberto Eco 1996: Hogyan írjunk szakdolgozatot. Budapest. Kairosz Kiadó.</p> <p>Steve Good 1995: The Student's Only Survival Guide to Essay Writing. Victoria. Orca Book.</p> <p>Christine A. Hult 1995 Researching and Writing in the Social Sciences. Boston-London. Allyn and Bacon</p>	
<p>Ajánlott irodalom:</p>	

Tantárgy neve: A dokumentumfilm története The history of documentary filmmaking	Tantárgy Neptun kódja: BTMKN603 Tantárgyfelelős intézet: KVAI Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: R. Nagy József egyetemi adjunktus	
Javasolt félév: MA 3. szemeszter, őszi Vizuálisantropológia szakirány	Előfeltétel: Nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: Kollokvium
Kreditpont: 2	Tagozat: Nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A tantárgy célja, hogy a képzésben résztvevő hallgatóknak megfelelő dokumentumfilm-történeti háttérrel nyújtson tanulmányaikhoz. Az órákon a hallgatók megismerkedhetnek a nem fikciós filmzés kialakulásával, az ezt létrehozó társadalmi-kulturális igény megalapozódásával, a közvetett- és közvetlen művészeti előképekkel, a dokumentarista típusú állóképes rögzítési módzatok dokumentumfilmekre való hatásaival, az egyes stílusok kialakulásával és stílusjegyeivel. Az egyes témakörökhöz szorosan kapcsolódnak a példaként szolgáló dokumentumfilmek.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A szociografikus igényű ábrázolás kezdetei és kapcsolata a későbbi mozgóképes rögzítési módokkal 2. A kép megmozdul - korai mozgóképes kísérletek, különös tekintettel a nem fikciós megjelenítésekre - Lumiere, Méliès. A klasszikus útifilmek és a dokumentumfilm - Regnault, Marey, Comte, nyilvánosság és az utazás megfilmesítése 3. Robert Flaherty és hatása a dokumentumfilmzésre 4. A néprajzi filmzés I. - a gyökerek: Haddon, Spencer, Gillen, Pösch és társaik 5. A néprajzi filmzés II. - néprajz, mint szórakoztatás: Carver és Curtis filmjei 6. A társadalomtudományi megalapozottságú filmzés: Mead és Bateson 7. Dokumentumfilm, mint az ideológiák közvetítője, propagandafilmmek – Riefenstahl és társai 8. A klasszikus "felfedező" filmek aranykora - Hurley, Cooper, Schodsack, Poirier, Wavrin, van Dyke, Mugeli. 9. A „modern” társadalmi dokumentumfilm - európai és amerikai iskolák (cinéma verité, cinema direct, free cinema) 10. A szovjet dokumentumfilmes iskola – Vertov, Eizenstein, Pudovkin, Dovszsenko 11. Kelet- és Közép Európa dokumentumfilmjei - Plicka, Chloupek, Gerasimov, Prager 12. Oktatófilmek, népszerű-tudományosfilmek, természetfilmek, a híradó. 13. A magyar dokumentumfilm - a kezdetektől napjainkig. 14. Napjaink dokumentumfilmes törekvései (tematikus dokumentumfilmes közlések, Dogumentar, akciókövető és játékfilmes dokumentumfilm stílusok) 	
Félévközi számonkérés módja:	
Értékelése: Írásbeli kollokvium	
<p>Kötelező irodalom: Emile de Brigard 2004: A néprajzi film története. In Halmos Zoltán szerk.: A valóság filmjei. Budapest: Palantir Csákvári József – Malinák Judit 1998: Média-galaxis. Budapest: Szimbiózis. 171-200. Nemes Károly 1972: A filmtörténet alapjai. Budapest: Magyar Filmtudományi Intézet Szilágyi Gábor 1995: A film fogalma. Budapest: Magyar Filmintézet, 295-336.</p>	

Jean Vivié 1994: A filmtechnika története és fejlődése, *Filmspirál* 20-21.

Ajánlott irodalom:

Andor Tamás 2002: Téged is leleplez. Dokumentumfilmek. *Filmvilág* (4): 18–19.

— 2004: Arcvonások. Dokumentumfilmek a televízióban. *Filmvilág* (1): 50–51.

Bikácsy Gergely 1996: Kecske, füst, érzélem. Vita dokumentumügyben. *Filmvilág* (5): 4–7.

Bori Erzsébet 2004: Mindennapi tabuink. Dokumentumfilmek. *Filmvilág* (4): 15–17.

Dér András 1999: Meghalt a doksi, éljen a doksi! Dokumentum-válság. *Filmvilág* (6): 17.

Duló Károly 2001: „Hova tűnt a sok virág?” Gondolatok a tudományos filmről. *Filmtett* (július–augusztus), 8–10.

Gayer Zoltán 1999: Tetszhalál. Dokumentum-válság. *Filmvilág* (4). 20–21.

Gelencsér Gábor 2001: Költött valóság. A dokumentarista módszer. *Filmvilág* (4): 18–19.

H. Sas Judit 2002: A „C” villa története. Szociofotók, dokumentumfilmek és a videóval készített mélyinterjúk a szociológia lehetséges eszköztárában. *Szociológiai Szemle* (3): 43–65.

Mihály István 2003: (Ál)dokumentumok és szimulákrumok. Manipuláció és realitásdrog a képernyőn. *Filmtett* (6): 24–27.

Varga Balázs 1991: Dokumentumfilm – filmdokumentum. *Filmkultúra* (5): 25–31.

Závada Pál 1988: Filmszociográfiák a faluról és a történelemről. *Filmkultúra* (3): 53–66.

Filmek:

Dárday – Szalai: Jutalomutazás

Dovzsenko, A.: Föld

Flaherty, R.: Nanook, az eszkimó

Hippler: Feldzug in Polen

Lumière filmek

Maysles – Maysles: Salesman

Riefenstahl, L.: Olimpia

Ruttmann: Berlin, egy nagyváros szimfóniája

Schiffer Pál: Cséplő Gyuri

Tantárgy neve: Az antropológiai film története The history of anthropological film	Tantárgy Neptun kódja: BTMKN604 Tantárgyfelelős intézet: KVAI Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: R. Nagy József egyetemi adjunktus	
Javasolt félév: MA 3. szemeszter, ősz. Vizuálisantropológia szakirány	Előfeltétel: Nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: Kollokvium
Kreditpont: 2	Tagozat: Nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: Az antropológiailag értelmezhető, antropológiai kontextusokban használt, az antropológusok által készített, illetve az antropológiai gondolkodás által befolyásolt filmek korpuszának történeti áttekintése. Az antropológiai filmkészítés alapelvei, irányzatai, elméletei, eszközei. Filmkészítési koncepciók és helyzetek, a technikai adta lehetőségek és korlátok, műfaji problémák, a kutatási igényesség és filmes gyakorlatok konfliktusai, az antropológiai filmek recepciója, a filmkészítés etikája. Jelentősebb archívumok, fesztiválok, publikációk, sajtók – az antropológiai filmek fellelhetősége. Az antropológiai filmezés és a dokumentumfilm kölcsönhatása. Az antropológiai koncepciók jelenléte az ismeretterjesztő és játékfilmekben.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A film kezdetei. A film mint dokumentum: korai rögzítési szándékok és gyakorlatok. Regnault 2. Az idegen filmezése és megmentése. Curtis és Flaherty. 3. A filmes kísérletek, az avantgárd film, a filmes formanyelvek kidolgozása némafilm időszak végén, montázselméletek. Grierson. Vertov 4. Az egzotikus és az idegen minta játékfilm témája. Murnau 5. A néprajzi filmkészítés első fénykora. A magyar néprajzi filmkészítés kibontakozása: a „magyar nép” filmes konstrukciója 6. Bateson és Mead meghatározó terepmunkája: mi rögzíthető és mi mondható el képekkel? 7. A néprajzi film intézményesülése. Rouch kezdeményezései 8. Worth, Adair és a navajo filmkészítők. A nonverbális kommunikáció kutatása filmmel 9. Marshall, Asch, Gardner, MacDougall és az antropológiai film műfajának definiálása 10. Jay Ruby és a kutató kamera koncepciója 11. Az antropológiai film az oktatásban 12. Egzotikum a mai tömegmédiában 13. Mai magyar antropológiai filmkészítők, műhelyek, archívumok, fesztiválok 	
Félévközi számonkérés módja: Az aláírás feltétele sikeres zárthelyi.	
Értékelése: Kollokvium	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>Füredi Zoltán szerk. 2004: A valóság filmjei, Budapest: Palatír Film Karl G. Heider 1996: Seeing Anthropology, Boston: Allyn & Bacon Geoffrey Nowell-Smith et alii 2003: Új Oxford film enciklopédia, Budapest: Gloria Sarah Pink 2006: Doing Visual Ethnography, New York: Sage Jack R. Rollwagen szerk. 1988: Anthropological Filmmaking, Chur: Harwood</p>	
Ajánlott irodalom:	

Tantárgy neve: Az antropológiai film formanyelve The anthropological filmmaking	Tantárgy Neptun kódja: BTMKN606 Tantárgyfelelős intézet: KVAI Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Dallos Csaba egyetemi adjunktus	
Javasolt félév: MA 3. szemeszter, őszi Vizuálisantropológia szakirány	Előfeltétel: Nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: Gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Tagozat: Nappali
<p>Tantárgy feladata és célja:</p> <p>A kurzus bevezetést nyújt a film formanyelvi világának megismerésén keresztül az antropológiai dokumentumfilm narratívájának felépítési stratégiáiba. A fikciós és nem fikciós filmek formanyelvüket illetően alig, építkezési stratégiáikat tekintve azonban annál inkább különböznek. A nem fikciós film készítésekor a kamera bejárja, birtokba veszi a teret, együtt él az eseményekkel, azok mozgatják. A kamera megfigyelő és résztvevő egyidőben. A kamera ugyanakkor válogat is. A képkivágás, a kameraplán a történések keretbe szűkítése, a teljesnek észlelt valóság megmutatásának komoly gátja, ugyanakkor a filmi reprezentáció alapvető eszköze. A kiemelés révén a látvány jelentésteli képpé absztrahálódik, az elsődleges és másodlagos vizuális kódok befogadásával létrejön a vizuális reprezentáció.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A filmes plánok 2. A kompozíció, gépállások, látószög 3. A fény, világítás 4. A filmidő, időkezelés az antropológiai filmben 1. 5. A filmidő, időkezelés az antropológiai filmben 2. 6. Hallgatói beszámolók 7. A montázs a filmben 1. 8. A montázs a filmben 2. 9. A film hangja 10. Jelek és szintaxis: az antropológiai film szemantikája 11. Narratíva az antropológiai filmben – fabula és szüzsé 12. Hallgatói beszámolók 	
<p>Félévközi számonkérés módja: évközi szóbeli és év végi írásos beszámoló</p>	
<p>Értékelése:</p>	
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>David Bordwell 1996: Elbeszélés a játékfilmében. Budapest: Magyar Filmintézet</p> <p>Edward Branigan 2006: „Narráció.” In: Vizuális és irodalmi narráció szöveggyűjtemény</p> <p>Ken Dancyger 2007: The technique of film and video editing. History, Theory and Practice. Oxford: Elsevier, Focal Press</p> <p>Józsa Péter 2005: „Társadalmi elemzés filmmel.” In Budapesti Iskola – magyar dokumentum-játékfilmek 1973–1984. Budapest: MADE, 198–205.</p> <p>Szilágyi Gábor 1998: Elemi képtan elemei. Az álló- és mozgófényekről. Budapest: Magyar Filmintézet</p>	
<p>Ajánlott irodalom:</p>	

Tantárgy neve: Szakszövegolvasás II. Reading seminar II.	Tantárgy Neptun kódja: BTMKN614 Tantárgyfelelős intézet: KVAI Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Dallos Csaba egyetemi adjunktus	
Javasolt félév: MA 3. szemeszter, őszi. Vizuálisantropológia szakirány	Előfeltétel: Nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: Gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Tagozat: Nappali
Tantárgy feladata és célja: A kurzus során a hallgatók megismerkednek alapvető idegen nyelvű filmes és antropológiai filmes szakszövegekkel, azok szaknyelvével.	
Tantárgy tematikus leírása:	
Félévközi számonkérés módja: Folyamatos fordítómunka a szemináriumok során, az elkészült fordítás bemutatása és leadása	
Értékelése:	
Kötelező irodalom: Paul Hockings – Yasuhiro Omori szerk. 1988: Cinematographic Theory and New Dimensions in Ethnographic Film. Osaka: National Museum of Ethnology Fadwa El Guindi 2004: Visual anthropology: essential method and theory. Guindi Walnut Creek, Calif. : AltaMira Press Leslie D Berkeley szerk. 1995: Fields of vision : essays in film studies, visual anthropology, and photography. University of California Press Karl G. Heider 2006: Ethnographic film. Austin: University of Texas Press Toril Jenssen 2009: Behind the eye: reflexive methods in culture studies, ethnographic film, and visual media. Hojbjerg: Intervention Press Sarah Pink 2006: The future of visual anthropology : engaging the senses London ; New York : Routledge, 2006	
Ajánlott irodalom:	

Tantárgy neve: Terep és írás I. Fieldwork and writing II.	Tantárgy Neptun kódja: BTMKN619 Tantárgyfelelős intézet: KVAI Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Bán András egyetemi docens	
Javasolt félév: MA 3. szemeszter, őszi. Vizuálisantropológia szakirány	Előfeltétel: Nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: Gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Tagozat: Nappali
Tantárgy feladata és célja: A kurzuson a hallgatók értékelik, elemzik filmes terepmunkájukat. Ennek érdekében áttekintik a téma antropológiai szakirodalmát, felderítik a lehetséges forrásokat (levéltár, folyóiratok, kiadványok). Olyan fikciós és nem fikciós filmeket keresnek és elemznek, amelyek témája vagy terepe, helyszíne hasonló vagy megegyezik sajátjukéval.	
Tantárgy tematikus leírása: 1. A témák és a terepek meghatározása 2-5. Film- és forráselemzések 6-8. Szóbeli beszámolók 9-12. Film- és forráselemzések 13-14. Terepen rögzített felvételek megtekintése, beszámolók	
Félévközi számonkérés módja: Évközi szóbeli és év végi írásos beszámoló, vizsgavetítés	
Értékelése:	
Kötelező irodalom:	
Ajánlott irodalom:	